

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.007/2019/5.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke
Molnár Ferencné dr., előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2020. március 25.
Az ügy tárgya: hivatalos személy elleni erőszak büntette és más bűncselekmények
Terhelt(ek): II. rendű

Első fok: Bicskei Járásbíróság, B.60/2015/40., ítélet, tárgyalás,
2017. április 3.
Másodfok: Székesfehérvári Törvényszék, 2.Bf.130/2017/13., ítélet,
tárgyalás, 2018. október 30.

Az indítvány előterjesztője: II. rendű terhelt védője
Az indítvány iránya: a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a hivatalos személy elleni erőszak büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Bicskei Járásbíróság B.60/2015/40. számú, és a Székesfehérvári Törvényszék 2.Bf.130/2017/13. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Bicskei Járásbíróság a 2017. április 3. napján meghozott B.60/2015/40. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki csoportosan elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntetében [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés], tártettesként elkövetett testi sértés büntetében [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés] és testi sértés büntetének kísérletében [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés]. Ezért a II. rendű terheltet halmazati büntetésül 2 év 6 hónap szabadságvesztésre és 3 év közügyek gyakorlásától eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata börtön, és a II. rendű terhelt a szabadságvesztés büntetés 2/3 része letöltése követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt tárgyakról, és a bűnügyi költség viseléséről.

- [2] Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Székesfehérvári Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. október 30. napján jogerős 2.Bf.130/2017/13. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta; a hivatalos személy elleni cselekményt társtettesként elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntettének [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés I. fordulat], az 1. számú sértett sérelmére elkövetett testi épség elleni cselekményt társtettesként elkövetett testi sértés büntette kísérletének [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés] minősítette. A közügyektől eltiltás kapcsán utalt annak mellékbüntetés jellegére, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 648. § a) pontját megjelölve, a II. rendű terhelt terhére rótt testi sértés büntettének kísérlete miatt felmentés, illetve a kiszabott büntetés enyhítése érdekében. Indokai szerint az eljáró bíróság az anyagi jogszabály megsértésével minősítette a 2. számú sértett sérelmére elkövetett cselekményt a II. rendű terhelt esetében súlyos testi sértés büntette kísérletének. Álláspontja szerint egy alkalommal, ökölrel történő arculütés a közfelfogás szerint sem rejti magában a nyolc napon túl gyógyuló sérülés bekövetkezésének reális lehetőségét. Az ítéleti tényállás nem tartalmaz arra vonatkozóan megállapítást, hogy az ütés ereje, iránya milyen, illetőleg mekkora volta. Az indítványozó szerint ezért a II. rendű terhelt magatartása legfeljebb nyolc napon belül gyógyuló sérülés okozására irányult, és súlyosabb sérülés keletkezésével nem kellett számolnia. Mindezek alapján a megtámadott határozat megváltoztatását, és a törvénynek megfelelő határozat hozatalát, a kiszabott büntetés enyhítését kérte.
- [4] A Legfőbb Ügyészség BF.1070/2019/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Az ügyészi álláspont szerint a felülvizsgálati indítvány jogi álláspontját az irányadó tényállásban megállapított tényektől részben eltérő tényekre alapítja, ezért e részében az indítvány törvényben kizárt. Az indítványban írtakkal ellentétben a tényállás tartalmazza a II. rendű terhelt által a 2. számú sértett arcára mért ütés erejére vonatkozó ténymegállapításokat is, melyek a cselekmény jogerős ítélet szerinti minősítését megalapozzák. Mindezek alapján a megtámadott határozatok hatályban tartását indítványozta.

III.

- [5] A II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [6] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. A Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [7] Kétségtelen, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.
- [8] Nem sértett azonban törvényt az eljáró bíróság, amikor a II. rendű terhelt bűnösségét testi sértés büntettének kísérletében [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés] megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is.
- [9] A Btk. 164. § (1) bekezdése szerint, aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el.
- [10] A (3) bekezdés kimondja, ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető súlyos testi sértés büntette miatt büntetendő.
- [11] A 10. § (1) bekezdése alapján kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be.
- [12] Az irányadó tényállás - az indítványban foglaltakkal ellentétben - az 1. számú sértett sérelmére

megvalósított cselekmény vonatkozásában egyértelműen rögzíti a következőket:

- 2014. december 28. napján az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt a település külterületén lévő erdős részen tartózkodtak, alkoholt fogyasztottak, majd 16 óra 51 perc körüli időben a Rendőrkapitányság állományaiba tartozó 1. és 2. számú sértett intézkedés alá kívánta őket vonni (a 3. számú sértett bejelentését követően). Az 1. és 2. számú sértett felszólította a terhelteket, hogy igazolják magukat, ekkor az I. rendű terhelt támadólag lépett fel a 2. számú sértett irányába, amely támadást az 1. számú sértett egy toló mozdulattal hárított el. Az I. rendű terhelt támadó kéztartással, ökölbe szorított kézzel megindult az 1. számú sértett irányába, aki a támadás elhárítására gázspray-t alkalmazott, amely nem vezetett eredményre. Az I. rendű terhelt az 1. számú sértettet ököllel meg akarta ütni, aki ezen ütés elől kitért, ekkor a rendőrök közös erővel, testi kényszerrel földre vitték az I. rendű terhelteket, majd a 2. számú sértett megkezdte a bilincselését, melyet befejezni nem tudott. Az 1. számú sértettet a II. rendű terhelt próbálta elhúzni az I. rendű terhelttől.
 - Az 1. számú sértett ekkor a II. rendű és a közbeavatkozó III. rendű terhelteket próbálta többször is ellökni magától, azonban a II. rendű terhelt azért, hogy az I. rendű terhelt bilincselését megakadályozza lendületből nekiugrott az 1. számú sértettnek, és ököllel arcon is ütötte őt olyan erővel, hogy ettől a rendőr a hátára esett.
 - Az I. rendű terhelt - miután a sértett felállt - többször is a 2. számú sértett felé ütött, illetőleg többször megrúgta őt jobb lábán a térde felett; ezek után a II. rendű terhelt hátulról rávetette magát a 2. számú sértetre, és fojtó fogással őt a földre vitte, szorította a nyakát.
 - A jogszerű intézkedéssel szembeni, időben is viszonylag hosszan elnyúló ellenállás során a terheltek hol felváltva, hol pedig közösen ütlegettek, míg az I. rendű és II. rendű terheltek rugdalták is a járőröket.
 - A 2. számú sértett a homlok bal oldalának bevérzését, az áll repesztett sebzését, a jobb hüvelykujj kézközépcsont alapperc ízületének rándulását, illetőleg a jobb térd mediális részén nyomásérzékenységekben megnyilvánuló nyolc napon belül gyógyuló sérülést szenvedett el. Az arcsérülések esetében súlyosabb sérülés, arccsonttörés, járomcsonttörés, orrcsonttörés kialakulásának reális veszélye fennállt.
- [13] Az indítvány valójában a megállapított tényekből való jogkövetkeztetés helyességét vitatja. Ennek kapcsán a Kúria rámutat a következőkre.
- [14] Az elkövető tudatának tartalma törvényi tényállási elem, az úgynevezett alanyi okozatosság: a tárgyi oldal elemeinek (elkövetési magatartás, eredmény stb.) külvilágban való megnyilvánulása, ténybelisége, és az elkövető ahhoz való akarati viszonyulása. Ez a viszonyulás az elkövetőn belüli, külvilágtól elzárt. Ezért az elkövetési magatartásról (eredményről) való, a tudatban előzetesen, illetve egyidejűleg meglévő képzet mindig csak valamely, külvilágban megjelenő, illetve fizikai mérhető tényből következtetéssel ragadható meg, s mint ilyen ténykérdés. Ebből a szándékosságra, gondatlanságra, illetve annak mikéntjére, s a bűnösségre vont következtetés jogi értékelés, ami jogkérdés.
- [15] A tudati - és más tények - megállapításától el kell különíteni a megállapított tények jogi értékelését, ami a valónak már elfogadott fizikai és tudati tényeknek a jogi normával történő egybevetése, a törvény szövegének való megfeleltetése. Ennek eredménye pedig már jogi fogalmak formájában jelenik meg. A kettő közti kapcsolatot az teremti meg, hogy ha az irányadó tényállás valamelyik külvilágból megjelenő tényt és abból vont ténybeli következtetést egyaránt rögzíti, és utóbbi helyes, akkor a jogi értékelésnek, s ekként a törvényi tényállás adott eleme megállapításának alapja van.
- [16] Jelen ügyben pedig ez a helyzet.
- [17] A tényállás ugyanis egyértelműen tartalmazza, hogy a II. rendű terhelt a 2. számú sértettet ököllel arcul ütötte olyan erővel, hogy ettől a rendőr hátra (hanyatt) esett; miután a sértett felállt a terhelt hátulról rávetette magát a sértetre, és fojtófogással őt a földre vitte, nyakát szorította; továbbá azt is, hogy a II. rendű terhelt társaival hol felváltva, hol pedig közösen ütlegettek és rugdalták is a sértettet.
- [18] A testi erővel történt bántalmazás elkövetési magatartása esetén nyilvánvaló különbség van az egyes

bántalmazási módokat illetően, így az ököllel való ütés (ökölbe szorított kéz), lábbal való rúgás, nyak szorítása, fojtogatás, és a támadott testtájék és az alkalmazott erő nagysága tekintetében. Az ökölütés nyilvánvalóan koncentrált, nagyobb erő kifejtésére alkalmas, és azt meghatározott testtájékre (arcra mérve) értelemszerűen a súlyosabb sérülés lehetséges okozásának belenyugvását is jelenti; ugyanez a helyzet a földön fekvő személy megrúgása és fojtogatása esetén is.

- [19] Mindezekből egyértelmű következtetés vonható le arra, hogy a sértett elhúzódoó bántalmazása során nem csupán nyolc napon belül gyógyuló könnyű sérülés, hanem súlyosabb eredménnyel járó, nyolc napon túl gyógyuló sérülés okozásának reális lehetősége fennállt, és a II. rendű terhelt szándéka - a jogszerű intézkedés megakadályozás érdekében - éppen erre irányult; a súlyosabb eredmény elmaradása egyfelől a véletlen, másfelől a sértett (sértettek) ellenállása folytán maradt el.
- [20] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét a 2. számú sértett sérelmére megvalósított cselekmény esetében súlyos testi sértés büntette kísérletében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is.
- [21] A Btk. 10. § (2) bekezdése szerint kísérlete a befejezett bűncselekmény büntetési tételét kell alkalmazni.
- [22] A büntetés (intézkedés) törvényessége esetében a felülvizsgálat oka a Btk. - adott büntetés kiszabása (intézkedés alkalmazása) anyagi jogi alapjára, valamint a nemére, mértékre vonatkozó - mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megszegése.
- [23] Konkrét ügyben a büntetés (intézkedés) anyagi jogi alapja részint a helyes minősítést meghatározó, részint az adott büntetés kiszabására (intézkedés alkalmazására), valamint nemére, mértékére vonatkozó anyagi jogi rendelkezés.
- [24] A II. rendű terhelt esetében a halmazati büntetésre tekintettel a törvény 2 évtől 12 évig terjedő szabadságvesztés büntetés kiszabását teszi lehetővé, a középérték 7 év, így a II. rendű terhelttel szemben a törvényi minimumhoz közel, 2 év 6 hónap szabadságvesztésben meghatározott büntetés - miként a közügyektől eltiltás alkalmazása - nem törvényt sértő.
- [25] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.
- [26] Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint - a minősítéssel kapcsolatos vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértékének vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [27] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerint olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.
- [28] Ekként a Kúria a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

- [29] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [30] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételt elöterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt elöterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Molnár Ferencné dr. s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző